

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2001, föstudaginn 16. mars, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki:

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Björk Sigurgísladóttir, Ólafur Haraldsson, Ólöf Embla Einarsdóttir og Sölvi Sölvason.

Fyrir er tekið **mál nr. 2/2001**:

M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili og fjármálafyrirtækið F, hér eftir nefnt varnaraðili.

Málið barst úrskurðarnefnd hinn 1. febrúar 2001 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri sama dag. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 2. febrúar 2001, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Varnaraðili gerði grein fyrir afstöðu sinni í bréfi til nefndarinnar, dagsettu 21. febrúar 2001. Bréf varnaraðila var sent sóknaraðila með bréfi, dagsettu 6. mars 2001, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Engar athugasemdir bárust. Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 6. og 16. mars 2001.

II.

Málsatvik.

Með samningi um kaup og landleigu, dagsettum 1. apríl 1997, seldi sóknaraðili A og B, m.a. fimm loðdýrahús, fóðurstöð, frystiklefa, skinnaverkun ásamt tækjum og verkfærum, vörubifreið, tvær dráttarvélar, fóðurbirgðir, netrúllur, háþrýstidælur og önnur smærri verkfæri, sbr. 1. gr. samningsins. Umsamið kaupverð var kr. 20.600.000,-. Þar af greiddust kr. 2.763.847,- við yfirtöku veðskuldar við Stofnlánadeild landbúnaðarins. Eftirstöðvarnar, kr. 17.836.153,- skyldu greiðast með þeim hætti að af seldum afurðum loðdýrabúsins á hverju ári skyldu fyrstu kr. 11.000.000,- ganga til búsins en eftirstöðvar til greiðslu kaupverðs þar til það hefði verið greitt að fullu. Var fjárhæðin verðtryggð miðað við vísitölu neysliverðs, auk þess sem greiða átti 5,0% ársvexti af eftirstöðvum. Frá og með árinu 1999 skyldu kaupendur þó aldrei greiða sóknaraðila minna en kr. 1.000.000,- þar til eftirstöðvar væru að fullu greiddar. Sóknaraðili átti samkvæmt kaupsamningi að hafa aðgang að söluskýrslum loðdýrabúsins til þess að sannreyna upplýsingar samkvæmt framansögðu.

Í 6. og 7. mgr. 1. gr. téðs kaupsamnings er þess getið að kaupendur hafi „fengið afurðalánaviðskipti“ (sic) við útibú varnaraðila í K fyrir rekstrarárið 1997 og skyldi andvirði seldra afurða loðdýrabús kaupenda að öllu leyti ganga til útibúsins. Skyldi varnaraðili greiða til seljanda eftirstöðvar kaupverðs eftir því sem andvirði seldra afurða

hrykki til á meðan kaupendur hefðu afurðalánafyrirgreiðslu hjá varnaraðila. Sömu skilmálar skyldu gilda gagnvart nýjum aðila færðust afurðalánaviðskipti til hans á samningstímanum. Skyldi varnaraðili tilkynna sóknaraðila ef hann ákvæði að hætta afurðalánafyrirgreiðslu við kaupendur.

Í samningi sóknaraðila við nefnda kaupendur, A og B voru ennfremur ákvæði í 2. gr. um kaup hinna síðarnefndu á bústofni loðdýrabúsins, 760 minkalæðum, 160 minkahögnum, 200 refalæðum og 53 refahögnum, svo og um leigu kaupenda á jörð sóknaraðila og hluta af landi A I, sem ennfremur var eign sóknaraðila. Kaupendur tóku við umráðum hins selda og leigða 1. janúar 1997.

Í samningnum kemur fram að varnaraðila hafi verið kynntur samningurinn og er hann áritaður af hálfu varnaraðila um samþykki hans fyrir þeim skilmálum sem fram koma í 1. og 2. gr. samningsins. Ekki verður þó séð að lögð sé sérstök skylda á varnaraðila í 2. gr. samningsins.

Í mars 2000 leitaði sóknaraðili eftir því við varnaraðila að hann fengi aðgang að söluskýrslum loðdýrabús kaupenda sem lögju í bankanum. Hafði hann að sögn varnaraðila áður haft uppi slíkar óskir, en þá verið tjáð að varnaraðila væri sökum ákvæða í lögum um viðskiptabanka um þagnarskyldu óheimilt að verða við þeim án samþykkis A. Var honum því enn neitað um söluskýrslurnar í mars 2000. Síðar á fundi sóknaraðila með tilgreindum lögfræðingum varnaraðila og útibússtjóra hans í K tók varnaraðili að sér að afla samþykkis téðs A fyrir því að sóknaraðili fengi umbeðnar söluskýrslur. Kveður varnaraðili það samþykki hafa legið fyrir þann 31. maí 2000.

Með ódagsettri greinargerð, sem að sögn varnaraðila barst hinn 21. desember 2000, gerði sóknaraðili þá kröfu að varnaraðili greiddi honum kr. 5.990.832,64 samkvæmt útreikningi sem fylgdi bréfi hans. Kemur þar fram sú skoðun sóknaraðila að varnaraðili hafi hlunnfarið sóknaraðila um „greiðslu lífdýrastofn loðdýrabúsins“ og var í því sambandi vísað í meðfylgjandi skrá.

Varnaraðili hafnaði kröfu sóknaraðila með bréfi, dagsettu 10. janúar 2001. Kemur þar fram það mat varnaraðila að hann hafi á engan hátt orðið valdur að hugsanlegu tjóni sóknaraðila og sé kröfu um skaðabætur því hafnað.

Sóknaraðili bar fram kvörtun sína á stöðluðu eyðublaði. Var það óútfyllt að öðru leyti en því að skráðar voru upplýsingar um sóknaraðila. Með kvörtuninni fylgdi áðurgreindur samningur um kaup og landleigu, dagsettur 1. apríl 1997, nefnd greinargerð sóknaraðila ásamt útreikningi á kröfu og loks bréf varnaraðila til sóknaraðila, dagsett 10. janúar 2001.

III.

Umkvörtunarefni.

Hvorki kemur fram í kvörtun yfir hverju sé kvartað né rökstuðningur fyrir kvörtuninni. Af greinargerð sóknaraðila, sem að sögn varnaraðila barst 21. desember 2000, má þó ætla að sóknaraðili telji sig hafa orðið fyrir tjóni sökum þess að varnaraðili hafi neitað að láta honum í té söluskýrslur kaupenda samkvæmt samningi sóknaraðila við A og B. Í greinargerðinni kemur fram að sóknaraðili álíti varnaraðila hafa hlunnfarið sig um greiðslu fyrir lífdýrastofn loðdýrabúsins. Ekki eru þó færð sérstök rök fyrir því.

Með bréfi nefndarinnar til sóknaraðila, dagsettu 6. mars 2001, var hann sérstaklega inntur eftir því með hverjum hætti hann teldi varnaraðila hafa valdið sér tjóni

og jafnframt gefinn kostur á að leggja fram frekari gögn því til stuðnings. Engin svör bárust frá sóknaraðila.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili gerir aðallega þá kröfu að kröfum sóknaraðila verði vísað frá, en verði ekki fallist á þá kröfu gerir varnaraðili þá kröfu að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili rökstyður frávísunarkröfu sína í fyrsta lagi með því að krafa sóknaraðila sé þess eðlis að hún heyri ekki undir úrskurðarnefndina heldur beint undir dómstóla. Vísar varnaraðili til þess að til að komast að niðurstöðu í málinu þurfi að fjalla um skýringu á ákvæðum kaupsamnings, þar sem væntanlega verði deilt um ábyrgð, þagnarskyldu og fleiri atriði sem þarfnist ítarlegrar gagnasöfnunar, skýrslutöku og vitnaleiðslu. Sé því einsýnt að almennir dómstólar eigi að fjalla um málið en ekki úrskurðarnefndin þar sem hennar hlutverk sé einkum að taka á minni háttar kvörtunum með skjótum og ódýrum hætti og meta hvort kvartandi hafi fengið þá meðferð og þjónustu sem hann átti rétt á. Beri úrskurðarnefndinni því að vísa frá og „ráðleggja dómstólameðferð“ viðamikilla deiluefna eins og í því máli sem hér er til úrlausnar, þar sem við blasi að umfang þess sé slíkt að það fari út fyrir þann starfsramma sem nefndinni er eðli máls settur. Yrði meðferð málsins fyrir nefndinni því einungis eyðsla á tíma og fé.

Í öðru lagi falli mál þetta undir e-lið 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefndina sökum óljósrar og algerlega órökstuddrar kröfugerðar sóknaraðila og beri nefndinni því ekki að fjalla um málið. Bendir varnaraðili á að í greinargerð sóknaraðila vanti allan rökstuðning fyrir kröfunni og framsetning sé þannig að meira en góðan vilja þurfi til að finna út úr því við hvað sé átt. Hafi sóknaraðili ekki nýtt sér forprentað kvörtunarform og séu reitir fyrir skýringar og rökstuðning auðir. Sé því með öllu óhugsandi að úrskurðarnefndinni sé mögulegt að taka afstöðu til krafna sóknaraðila í málinu á grundvelli framkominna gagna hans og illmögulegt fyrir varnaraðila að koma að athugasemdum og mótmælum þegar stöðugt þurfi að geta sér til um meiningu sóknaraðila.

Varðandi varakröfu sína vísar varnaraðili til þess að sökum þess að kröfugerð stefnanda sé svo óljós og án nokkurs rökstuðnings sé ómögulegt að átta sig á því á hverju kröfumar séu byggðar. Sé því að svo stöddu einungis vísað í bréf varnaraðila til sóknaraðila, dagsett 10. janúar 2001. Telur varnaraðili nær ómögulegt að setja fram vitræn mótmæli meðan kröfur eru með þessum hætti. Fer varnaraðili því fram á að úrskurðarnefndin taki fyrir frávísunarkröfu varnaraðila og úrskurði um hana áður en úrskurðað verður um efnisatriði.

Í síðastgreindu bréfi kemur m.a. fram að höfnun varnaraðila á beiðni sóknaraðila um að fá aðgang að söluskýrslum loðdýrabúsins hafi verið byggð á því að um trúnaðarupplýsingar hafi verið að ræða, sem bankanum hafi verið óheimilt að veita þriðja aðila án samþykkis A. Breyti framangreint ákvæði samnings sóknaraðila annars vegar og A og B hins vegar engu þar um, enda tæki það einungis til heimildar sóknaraðila til aðgangs að söluskýrslum hjá kaupanda.

V.

Niðurstaða.

Samkvæmt a-lið 2. mgr. 3. gr. samþykktar fyrir Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dagsettum 8. júní 2000, sem tóku gildi 15. júní það ár, tekur nefndin

m.a. til meðferðar kvartanir sem varða réttarágreining milli fjármálafyrirtækis eða dótturfyrirtækis slíks fyrirtækis annars vegar og viðskiptamanns hins vegar, enda sé samningssamband á milli aðila. Samkvæmt 6. gr. samþykktanna fjallar nefndin ekki um ágreining sem samkvæmt lögum heyrir undir stjórnvöld, kröfu viðskiptamanns sem ekki verður metin til fjár, breytingar á almennri gjaldtöku fjármálafyrirtækja, ágreiningsmál sem eru til meðferðar almennra dómstóla eða gerðardóms og loks mál sem eru það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau eru ekki tæk til úrskurðar.

Úrskurðarnefndin lítur svo á að með áritun sinni á samning sóknaraðila og A og B hafi varnaðili tekið á sig ákveðnar skuldbindingar gagnvart sóknaraðila, sbr. 6. og 7. mgr. 1. gr. samningsins. Telur nefndin því að skilyrðum a-liðar 2. mgr. 3. gr. samþykktanna fyrir nefndina um samningssamband aðila sé uppfyllt. Í téðum samþykktum er hvergi að finna nein ákvæði þess efnis að nefndinni beri að vísa frá og „*ráðleggja dómstólameðferð*“ viðamikilla deiluefna svo sem varnaðili heldur fram. Eru nefndinni engin takmörk sett um meðferð mála önnur en að framan greinir. Nefndin bendir ennfremur á að hvor aðili um sig getur skotið málinu til dómstóla, sbr. 12. gr. samþykktanna. Er kröfu varnaðila um frávísun málsins af framangreindum ástæðum því hafnað.

Kemur þá næst til skoðunar hvort kvörtun sóknaraðila sé tæk til úrskurðar, sbr. e-lið 6. gr. samþykktanna fyrir úrskurðarnefndina. Svo sem að framan greinir bar sóknaraðili fram kvörtun sína á forprentuðu, stöðluðu eyðublaði. Var það óútfyllt að öðru leyti en því að skráðar voru upplýsingar um sóknaraðila. Með kvörtuninni fylgdi áðurgreindur samningur um kaup og landleigu, dagsettur 1. apríl 1997, nefnd greinargerð sóknaraðila ásamt útreikningi á kröfu og loks bréf varnaðila til sóknaraðila, dagsett 10. janúar 2001. Hvorki kemur fram í kvörtun yfir hverju sé kvartað né rökstuðningur fyrir kvörtuninni. Í ódagsettri greinargerð sóknaraðila kemur fram að sóknaraðili álíti varnaðila hafa hlunnfarið sig um greiðslu fyrir lífdýrastofn loðdýrabús þess sem hann seldi A og B. Ekki eru þó færð sérstök rök fyrir því hvenær eða með hverjum hætti það hafi átt að ega sér stað. Þó virðist mega ráða af málatilbúnaði sóknaraðila að meint vanefnd varnaðila á meintri skyldu hans til að afhenda sóknaraðila söluskýrslur nefnds loðdýrabús hafi valdið sóknaraðila tjóni. Sóknaraðili hefur þó hvorki rökstutt með hverjum hætti vöntun þeirra söluskýrslna hafi valdið honum tjóni né af hverju varnaðila verði um hana kennt. Þá verður ekki ráðið af málatilbúnaði sóknaraðila hverjar aðrar athafnir eða athafnaleysi varnaðila kunni að hafa valdið sóknaraðila tjóni. Loks er kröfugerð sóknaraðila óljós og útreikningar hans engum gögnum studdir.

Sóknaraðila var gefinn kostur á að rökstyðja mál sitt frekar og leggja fram frekari gögn. Hefur hann í engu orðið við því. Eins og málið liggur fyrir nefndinni verður að telja það svo óljóst og illa upplýst og kröfur sóknaraðila svo óskýrar að málið sé ekki tækt til úrskurðar. Er því óhjákvæmilegt að vísa máli sóknaraðila á hendur varnaðila frá úrskurðarnefndinni, sbr. e-lið 6. gr. samþykktanna nefndarinnar. Málið verður þó tekið að nýju til meðferðar samkvæmt málskoti hafi nauðsynlegra upplýsinga verið aflað og kröfugerð skýrð, sbr. 3. málsl. e-liðar 6. gr.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Máli sóknaraðila M, á hendur varnaraðila F, er vísað frá úrskurðarnefndinni.

Reykjavík, 16. mars 2001.

Guðjón Ólafur Jónsson

Björk Sigurgísladóttir

Ólafur Haraldsson

Ólöf Embla Einarsdóttir

Sölvi Sölvason